

MILJØ-
DIREKTORATET

FAKTAARK
M146-2014

CCA-impregneret treverk. Foto: Anne Sofie Gjestrum, Miljødirektoratet.

Farlige stoffer i byggevarer

Importører og forhandlere har ansvar for at produktene de omsetter ikke inneholder forbudte stoffer, og at de ikke medfører helse- eller miljøskade ved bruk. Du som importør eller forhandler må vite hva produktene du omsetter inneholder og hvilke reguleringer som gjelder. Produkter som f.eks. trykkimpregneret trevirke, isolasjonsmaterialer, maling og plastprodukter kan inneholde forbudte eller regulerte stoffer.

Importørens plikter

Som importør har du ansvar for at produktene overholder gjeldende krav. Du må derfor ha kunnskap om hva produktene er laget av. Når du mottar varene må du bla. ut fra ditt kjennskap til leverandøren og ut ifra type produkt og produkt-dokumentasjonen vurdere om varene skal undersøkes nærmere, for eksempel ved stikkprøvekontroll eller analyser. Forhandlere har også ansvar for at de produktene de selger overholder kravene.

Krom og arsen

CCA-impregneret trevirke inneholder tungmetallene krom, kobber og arsen. Det har i flere år vært forbudt å selge eller bruke CCA-impregneret trevirke, men slikt trevirke er fremdeles i bruk i eldre konstruksjoner og er fortsatt en stor kilde for tilførsel av krom og arsen til miljøet.

Krom- og arsenforbindelser kan i små konsentrasjoner være akutt eller kronisk giftige for mange organismer og de kan forårsake kreft. Stoffene er oppført på myndighetenes prioritetsliste. Regulert i Produktforskriften § 2-11 og REACH vedlegg XVII post 19, samt produktforskriften § 2a.

Kadmium

Kadmiumforbindelser er blitt brukt i fargestoffer for eksempel i maling eller stabilisator for plast og i oppladbare batterier.

Kadmium og kadmiumforbindelser er akutt og kronisk giftige for mennesker og dyr. De fleste kadmiumforbindelser er også kreftfremkallende. Regulert i REACH vedlegg XVII post 23.

Bromerte flammehemmere

Enkelte typer isolasjonsmaterialer som EPS (hvit isopor), XPS (fargede, trykkfaste isolasjonsplater)

og cellegummi kan inneholde bromerte flammehemmere. Noen av de bromerte flammehemmerne (okta-, penta- og deka-BDE) som tidligere ble mye brukt er nå forbudte å bruke.

Noen bromerte flammehemmere er akutt giftige for vannlevende organismer, de er også bioakkumulerende og persistente. I mennesker kan stoffene ved gjentatt eksponering føre til leverskade. Det er mistanke om at enkelte BFH har hormonforstyrrende egenskaper og at de kan gi skader på nervesystemet. Den fosforbaserte flam-

FAKTA

Produktkontrollen

§3 Aktsomhetsplikten; importør og omsetter av helse- og miljøskadelige produkter skal vise aktsomhet ved å forebygge og begrense slike skader.

§10 Informasjonsplikten; produsenter og omsettere plikter å gi informasjon om innhold og risiko ved bruk av produkter som inneholder helse- og miljøfarlige stoffer.

Produktforskriften

Produktforskriften er sentral for importører og forhandlere av produkter. Mange helse- og miljøfarlige stoffer er regulert i denne forskriften.

REACH, vedlegg XVII og XIV

Mange stoffer og produkter er forbudt eller begrenset gjennom REACH vedlegg XVII. For enkelte stoffer må det søkes om godkjenning, jf. vedlegg XIV.

REACH, kandidatlisten

Kandidatlisten er en liste over stoffer med særlig alvorlige helse- og miljøfarlige egenskaper. Alle leverandører av produkter som inneholder stoffer på kandidatlisten i en konsentrasjon over 0,1 %, skal sørge for at sine kunder får informasjon om navnet på stoffene og om sikker håndtering av produktene.

mehemmeren TCEP er også regulert. Regulert i REACH vedlegg XVII post 45, produktforskriften § 2-7, REACH vedlegg XIV.

Ftalater-plastmyknere

Gulvbelegg og andre myke plastprodukter av PVC kan inneholde ftalater. De siste årene har diisononylftalat (DINP) vært den mest vanlige ftalaten i gulvbelegg mens bruken av dietylheksylftalat (DEHP), dibutylftalat (DBP) og butylbenzylftalat (BBP) er kraftig redusert.

DEHP og DBP kan skade forplantningsevnen og gi fosterskader. BBP er miljøskadelig og giftig for vannlevende organismer. REACH vedlegg XIV.

Farlig avfall

Avfall fra bygg- og anleggsvirksomhet kan bestå av store mengder farlig avfall. Dette avfallet kan medføre alvorlige forurensninger eller fare for skade på mennesker eller dyr. Forsvarlig behandling av farlig avfall er viktig for å hindre spredning av miljøgifter. Se faktaark M29 om farlig avfall fra byggevirksomhet.

Følgende skal leveres som farlig avfall:

- CCA-impregnert trevirke.
- Materialer som inneholder mer enn 1000 mg/kg kadmium.
- Materialer som inneholder 0,25 % eller mer av penta-BDE, okta-BDE, deka-BDE, heksabromsyklododekan (HBCDD) eller tetrabrombisfenol A (TBBPA).
- Materialer som inneholder 0,5 % eller mer av DEHP og DBP og 0,25 % eller mer av BBP.

LES MER

www.miljodir.no
www.miljostatus.no
www.erdetfarlig.no
www.regelhjelp.no
[www.miljodirektoratet.no/no/
Publikasjoner/2013/September-2013/Farlig-
avfall-fra-bygg-og-anlegg/](http://www.miljodirektoratet.no/no/Publikasjoner/2013/September-2013/Farlig-avfall-fra-bygg-og-anlegg/)